

Simo 2021

Leilisuon tuulivoimapuiston arkeologinen
inventointi

H.-P. Schulz 15.9.2021

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti toukokuussa 2021 arkeologisen inventoinnin Simon Lyypäkin tuulivoimapuiston suunnittelualueilla. Tuulivoimaosayleiskaava-alue sijaitsee Etelä-Lapissa Simon kunnassa, noin 7 – 12,5 kilometriä Simon keskustasta pohjoiskoilliseen ja sen pinta-ala on noin 1 440 hehtaaria. Alueelle suunnitellaan enintään 14 tuulivoimalaa. Työn tilaajat ovat Myrsky Energia Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy. Maastotyön tekivät FM/MA Hans-Peter Schulz ja FM Stephan Schulz (Gis-sovellukset maastossa) 7.-8.6.- ja 30.8.2021, yht. 5,5 henkilötyöpäivää.

Inventoinnissa kartoitettiin viisi tunnettua muinaisjäännekohtetta, joista löytyi uusia ja uudentyypisiä alakohteita, varsinkin kohteesta 1 Meteliharju.

Hankkeen toteuttamisella ei olisi vaikutusta muinaisjäännekohtiin.

Sisällysluettelo

S.

1. Perustiedot.....	2
2. Lähtökohdat ja menetelmät.....	3
2.1. Esiselvitys.....	4
2.2. Maastoinventointimenetelmä.....	4
3. Maisema, topografia ja geologia.....	5
3.1. Valokuvat ja maastokuvaukset.....	6
4. Alueen maankäytön historiaa	10
5. Tulokset.....	11
Yleiskartta kohteet.....	11
6. Kohdehakemisto.....	12
7. Kohdekuvaukset.....	12
8. Aineistoluettelo.....	20

1. Perustiedot

Inventointialue: Tuulivoimahankealue Simon kunnassa, 7 – 12,5 kilometriä Simon keskustasta pohjoiskoilliseen, pinta-ala noin 1 440 hehtaaria.

Tilaajat: Myrsky Energia Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy.

Hankeomistaja: Myrsky Energia Oy

Inventoinnin laji: osainventointi

Kenttätyöaika: 7.-8.6.- ja 30.8.202, yht. 5,5 henkilötyöpäivää

Karttanumerot: TM35-lehtijako, S4411R, S4411L, vanha yleislehtijako, 2543 02, 05

Korkeus: n. 40- 65m mpy

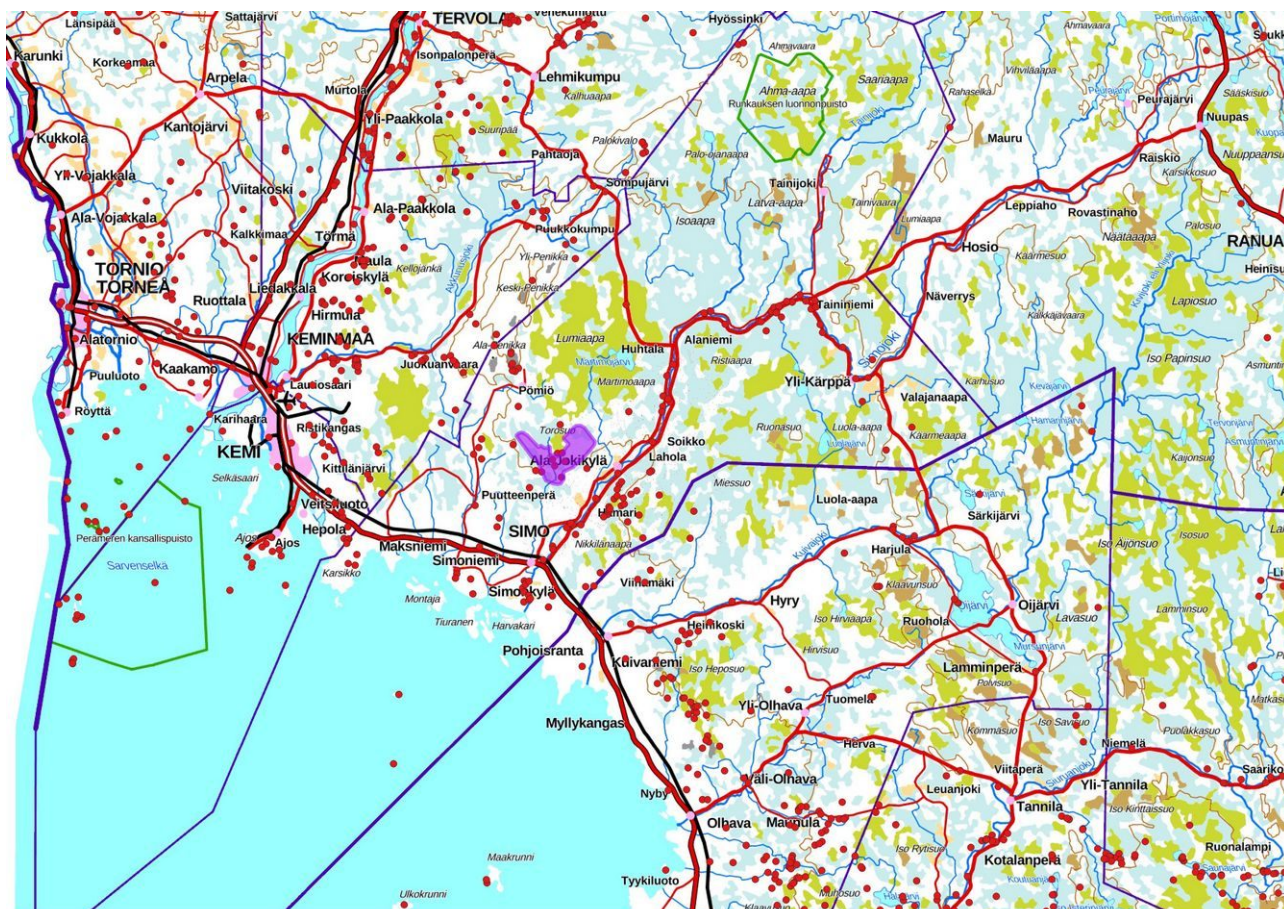
Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto

Kopio raportista: Museoviraston arkisto ja Tornionlaakson museo (digitaalinen kopio)

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: 1887 Zacharias Castrén inventointi (Meteliharju)
1991, Juha Lauren, inventointi
2012, I. Nieminen, KMO inventointi Simo, MH
2016, K. Katiskoski, tarkastus
2016 Jari Okkonen, OY tarkastus. Kooste asuinpaikka- ja asumuspainannekohteiden havainnoista ja tarkastuksista useamman vuoden ajalta Muhoksen ja Oulun, Iin ja Simon alueella 2016. Ei raporttia ?.
Marika Kieleväinen, inventointi 2017; : Simo. Leipiön tuulipuiston laajennusosan arkeologinen inventointi.
2018, J. Itäpalo, H.-P. Schulz inventointi, Simon yleiskaavan muutos.

Kartta 1. Tuulivoimapuiston suunnittelualueen sijainti merkitty violettina.. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet punaisena pisteinä. MML:n maastokarttarasteri 1:250 000, 6/2021.

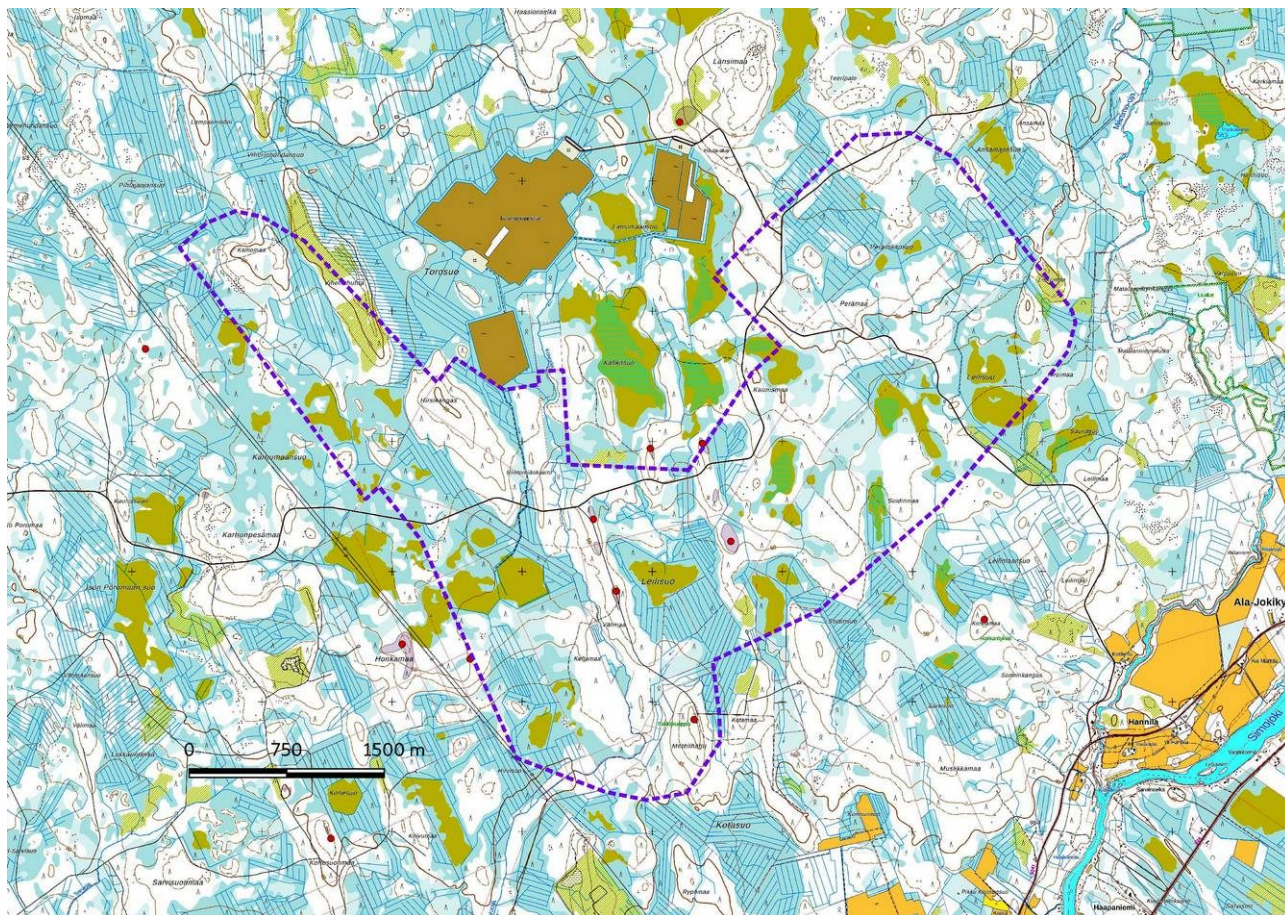
2. Lähtökohdat ja menetelmät

Myrsky Energia Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Simon Leilisuon alueelle. Suunnittelualue sijaitsee Etelä-Lapissa Simon kunnassa, 7 – 12,5 kilometriä Simon keskustasta pohjoiskoilliseen, ja sen pinta-ala on noin 1 440 hehtaaria. Alueelle suunnitellaan enintään 14 tuulivoimalaa.

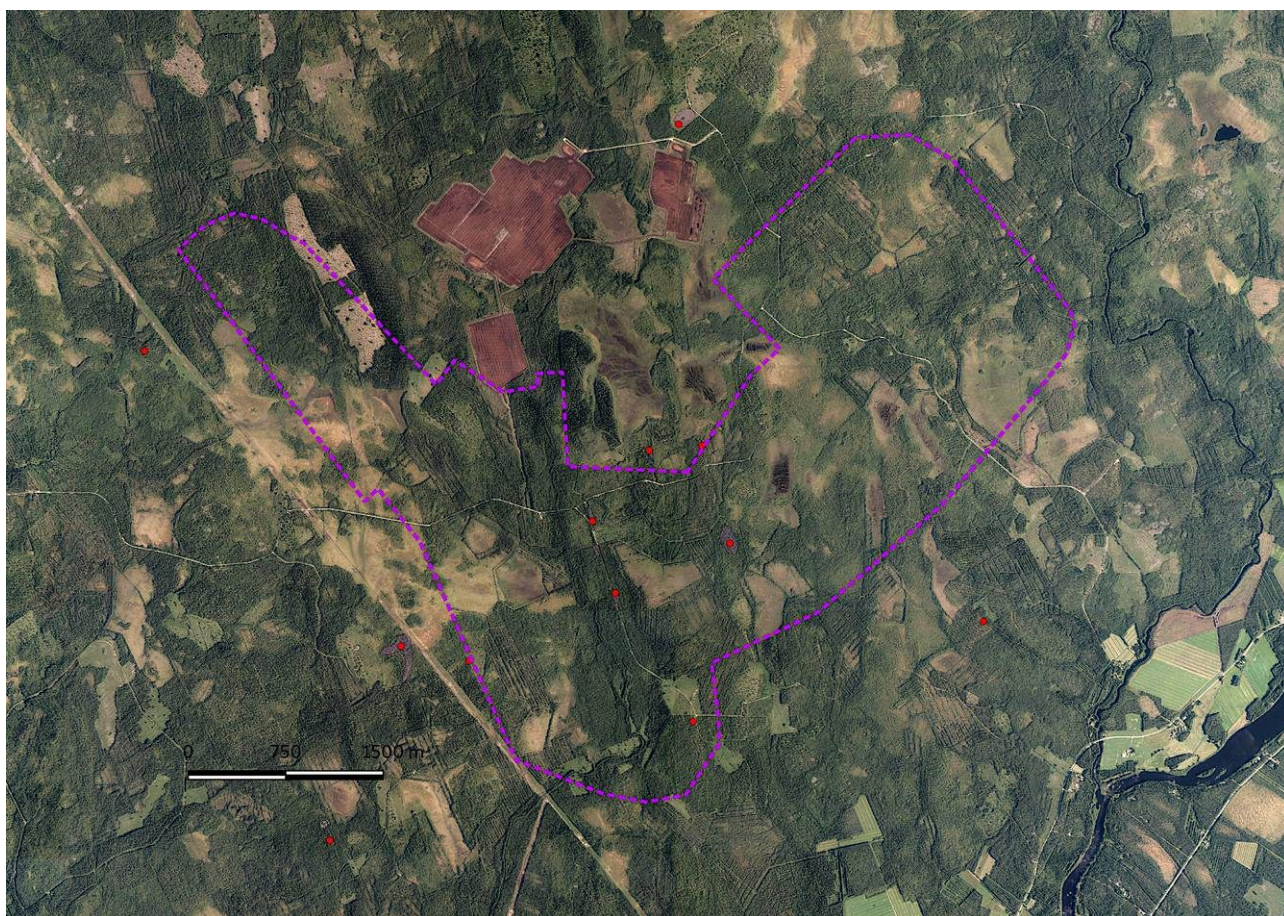
Ennen inventointia tuulipuiston hankealueelta tunnettiin 5 muinaisjäännöskohdetta:

1. Meteliharju rakkakuopat mj-tunnus 751010013
2. Välimaa kivikautinen asuinpaikka, painanteet mj-tunnus 1000030575
3. Leilisuo kivikautinen asuinpaikka, painanteet mj-tunnus 1000030576
eteläinen ja pohjoinen alue
4. Leilisuo koillinen kivikautinen asuinpaikka, painanteet mj-tunnus 1000031123
eteläinen ja pohjoinen alue
5. Kallensuo 2 kivikautinen asuinpaikka, painanteet mj-tunnus 1000031127

Lisäksi on länsirajan tuntumassa, kuitenkin hankealueen ulkopuolella, kivikautinen asuinpaikka, Honkamaa 2, mj-tunnus 1000031597. Lähiseudulla on useita muinaisjäännöskohdetta; 0-5 – 1,5 km länteen: Karhunmaansuo, esihistorialliset maarakenteet, mj-tunnus 1000031571, Honkamaa, kivikautinen asuinpaikka, mj-tunnus 1000030569, ja Kortemaansuo rakkakuopat, mj-tunnus 1000028536, noin 1 km etelään Leilimaansuo-Korkiamaa, ajoittamattomat röykkiöt, mj-tunnus 751010053 ja noin kilometri pohjoiseen Länsimaa, kivikautinen asuinpaikka, mj-tunnus 1000031128.

Kartta 2. Tuulivoimapuiston suunnittelualue. Raja violetilla katkoviivalla; mj-rekisteriin merkityt kohteet punaisena pisteenä. Maanmittauslaitoksen peruskarttakarttarasteri 1:20 000; 8/2021.

Kartta 3. Tuulivoimapuiston suunnittelualue, ortokuva. Raja violetilla katkoviivalla; mj-rekisteriin merkityt kohteet punaisena pisteinä Maanmittauslaitoksen ortokuvat 8/2021; >wms-server <http://tiles.kartat.kapsi.fi/ortokuva?>

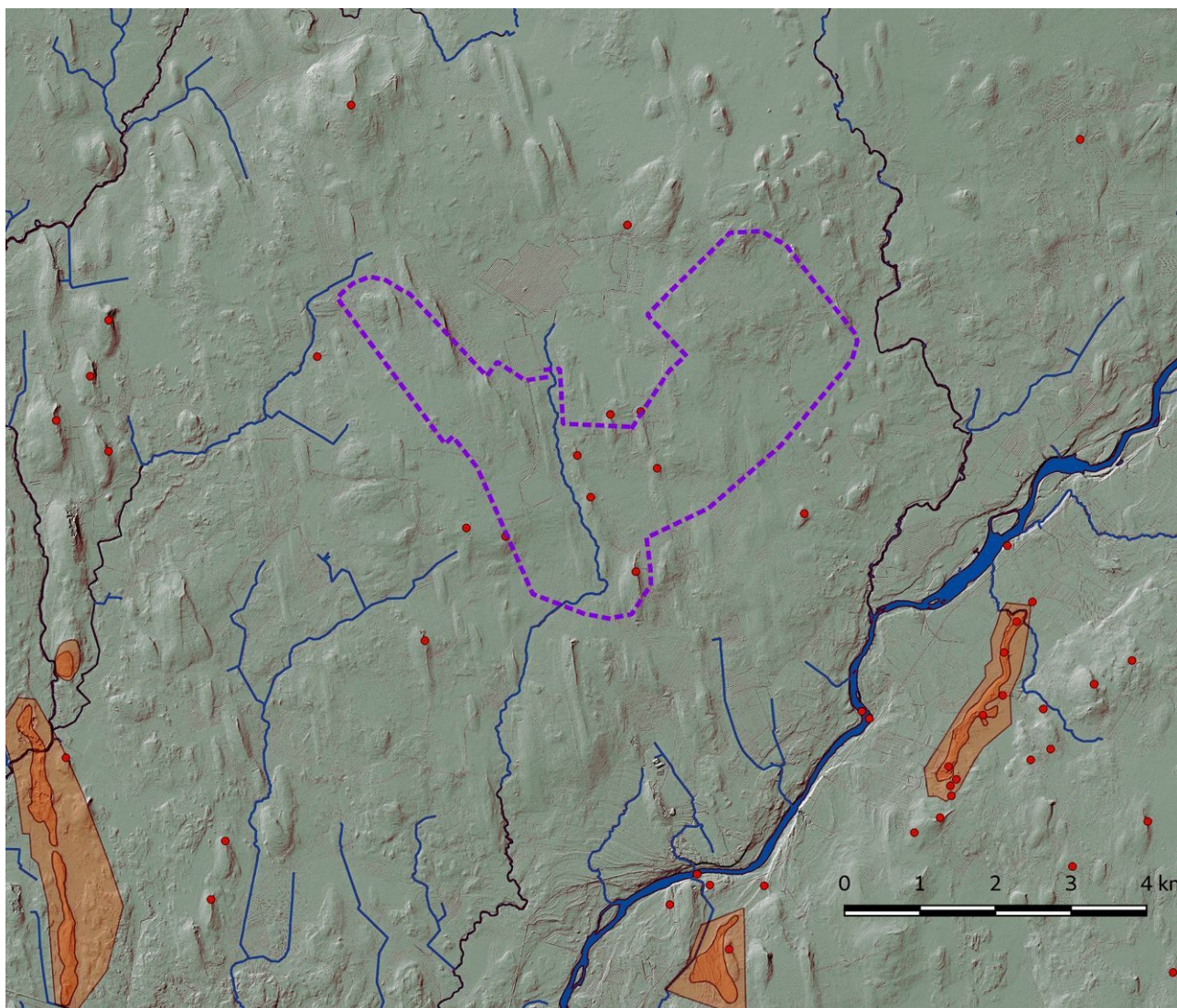
2.1. Esiselvitys

Esiselvityksessä käytettiin alueella ja lähiseudulla aikaisemmin tehtyjen arkeologisten selvitysten tuloksia. Näiden tietojen lisäksi käytettiin muinaisjäännösten sijainnin kannalta relevanttien alueiden paikantamiseen eri aineistoja, joita ovat GTK:n kallio- ja maaperäkartat, Maanmittauslaitoksen ortoilmakuvat, korkeusmalli sekä laserkeilausaineiston pistepilviaineisto. Historiallisen ajan kohteiden selvitykseen käytettiin kirjallisuuden lisäksi historiallisia karttoja. Hankealueelta ei ole vanhempia historiallisia karttoja, käytettävissä on ainoastaan 1950- - 70 luvun peruskarttoja. Jokivarrelta laaditut maakirjakartat ovat ajalta 1735-1736, isonjaon toimituskartat ovat valmistuneet 1767-1780 ja uusjaon kartat 1830-1844, pitäjänkartat ovat 1840-luvulta ja vanhimmat peruskartat on laadittu 1954-82.

2.2. Menetelmät

Alue tarkastettiin pääosin pintahavainnoimalla, maannokset tarkistettiin pääosin tieleikkauksista. Joitakin koepistoja tehtiin Hirsikankaan ja Viherinhuhtan sora-alueilla. Inventointi kattaisi miltei kaikki kuivat kankaat ja osan joki- /purovarsista, eli arkeologisille kohteille otolliset alueet. Soistuneet alueet jätettiin useimmiten tarkemmin katsomatta niiden vähäisen muinaisjäännöspotentialin vuoksi samoin kuin märät tasaiset rämeet. Aiemmin kartoitetuilla alueilla (Okkonen 2016) kirjattiin vain pintahavainnot, alakohteet mitattiin GPS-laitteella, osa kohteista valokuvattiin ja muinaisjäännösalueet määritettiin uudelleen. Tarkempi alakohteiden kuvaus ei tehty, koska edellinen inventointi oli tehty 5 vuotta aiemmin.

Inventoidut alueet kartalla 5- sivulla 6.

Kartta 4. Laserkeilausaineistoon perustuva vinovalovarjoste 2 m DEM 1:20 000, 8/2021. Hankealueen raja violettina katkoviivana, ulkoinen sähkönsiirto sinisenä katkoviivana, harjujaksot oranssina, mj-rekisteriin merkitty kohde punaisena pisteenä. Vesistöt VPD 2.

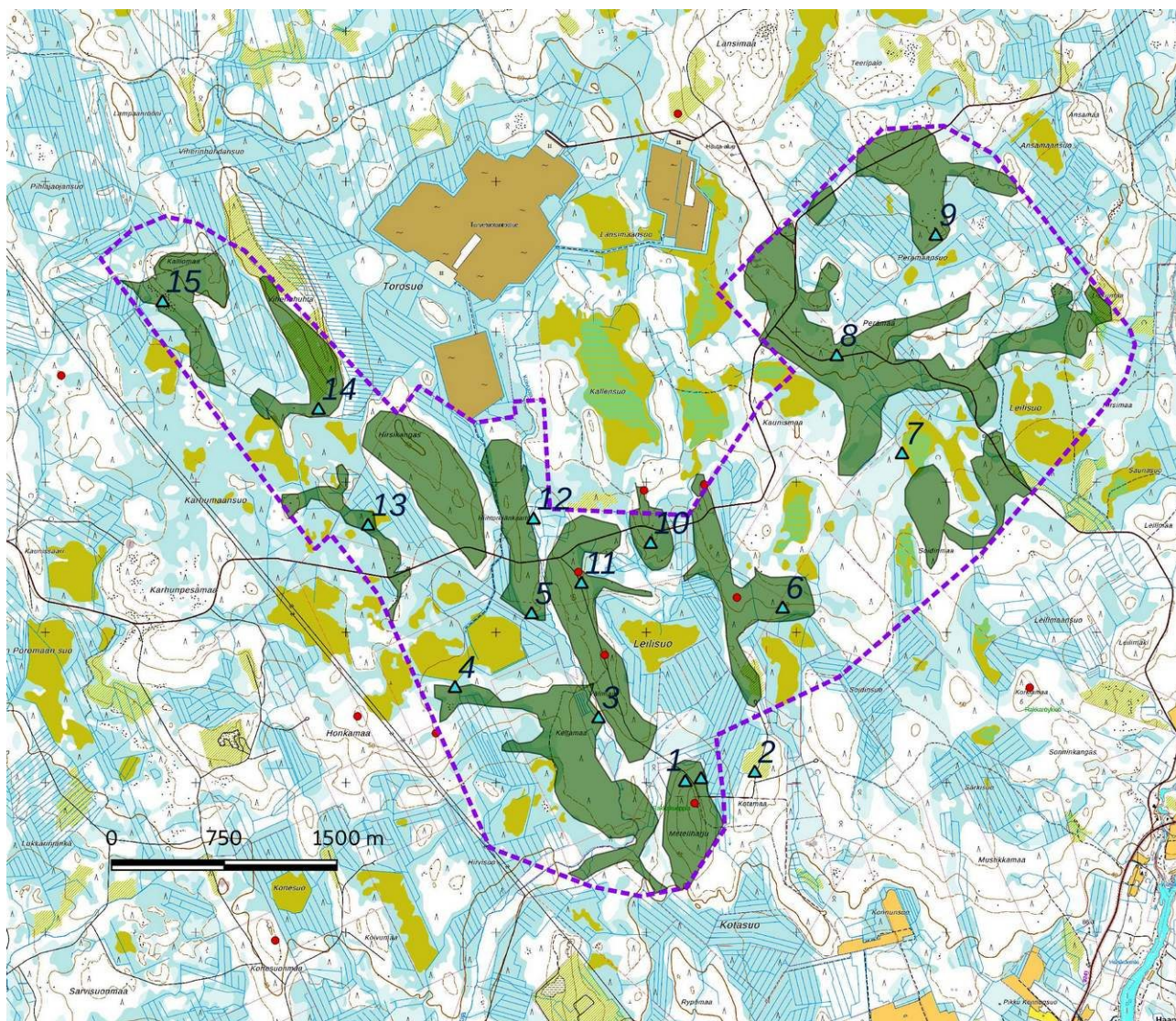
3. Maisema topografia ja geologia

Selvitysalue sijoittuu Simojoki-laaksoon ja Kivalojen vaarajonon välisellä pohjamoreenitasanteelle. Alue on melko tasainen, varsinaisia mäkiä ei ole pohjois- ja keskiosassa on sarja leveitä etelä-pohjoissuuntaisia harjanteita; korkeuserot ovat keskimäärin alle 2 m/100m. Noin 30% alueesta on soistunut, turvekerrostumat ovat paikoitellen useita metriä paksuja. Alueen pohjoispuolella ovat useita turvetuotantoalueita. Luonnontilassa olevia soita on vain muutama pieni jäljellä, pieniä lampia on kolme. Alueesta lähtee myös yksi pieni Simonjoen sivujoki etelään.

Historiallisen asutuksen merkkejä ei löytynyt. Alue on nykyään lähinnä metsätalouskäytössä. Rämeet on nykyään miltei kokonaan ojitettu.

3.1. Valokuvat ja maastokuvaukset

Kartta 5, Tuulipuiston hankealue. Inventoidut alueet vaaleanvihreänä. Kuvauspaikat 1-15 turkoosi kolmiona. Suunnittelualue on rajattu violetilla viivalla. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 9/2021.

Kuva 1. Hankealueen keskiosa, Meteliharjulta kuvattunaluoteeseen. Dronekuva, korkeus 110 m.

Kuva 2. Hankealueen kaakkoisososa Soidinsuon suuntaan koilliseen. Dronekuva, korkeus 110 m.

Kuva 3. Keltamaan räme luoteeseen..

Kuva 4. Karhumaansuon eteläosa.

Kuva 5. Hiihtoreiänkaarron eteläpää metsätien eteläpuolella.

Kuva 6. Leilisuon itäpuoleinen soraharjanne.

Kuva 7. Soidinmaan pohjoispuoleinen vetinen neva..

Kuva 8. Kunnostettu metsäautotie Perämaan kohdalla.

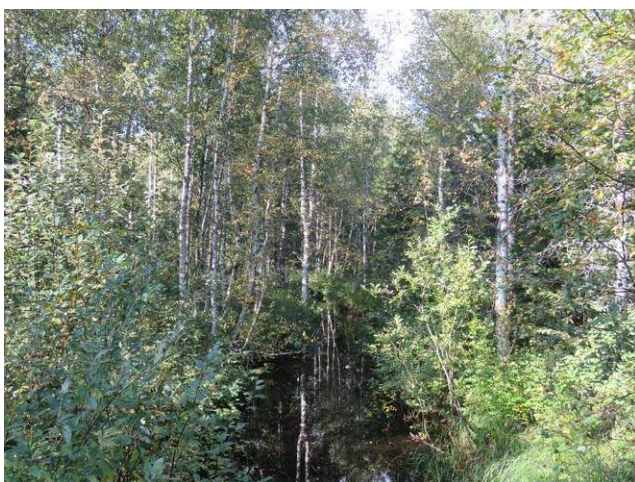
Kuva 9. Kivinen mäki Perämaansuon pohjoispuolella.

Kuva 10. Soraharjanne Leilisuon pohjoispuolella.

Kuva 11. Hakkuualue soraharjanteella Leilisuon luoteispuolella

Kuva 12. Koivuoja kuvattu pohjoiseen.

Kuva 13. Metsäsaareke Karhumaansuon koillisosassa.

Kuva 14. Vanha talvitie Viheinuhdan eteläpuolella.

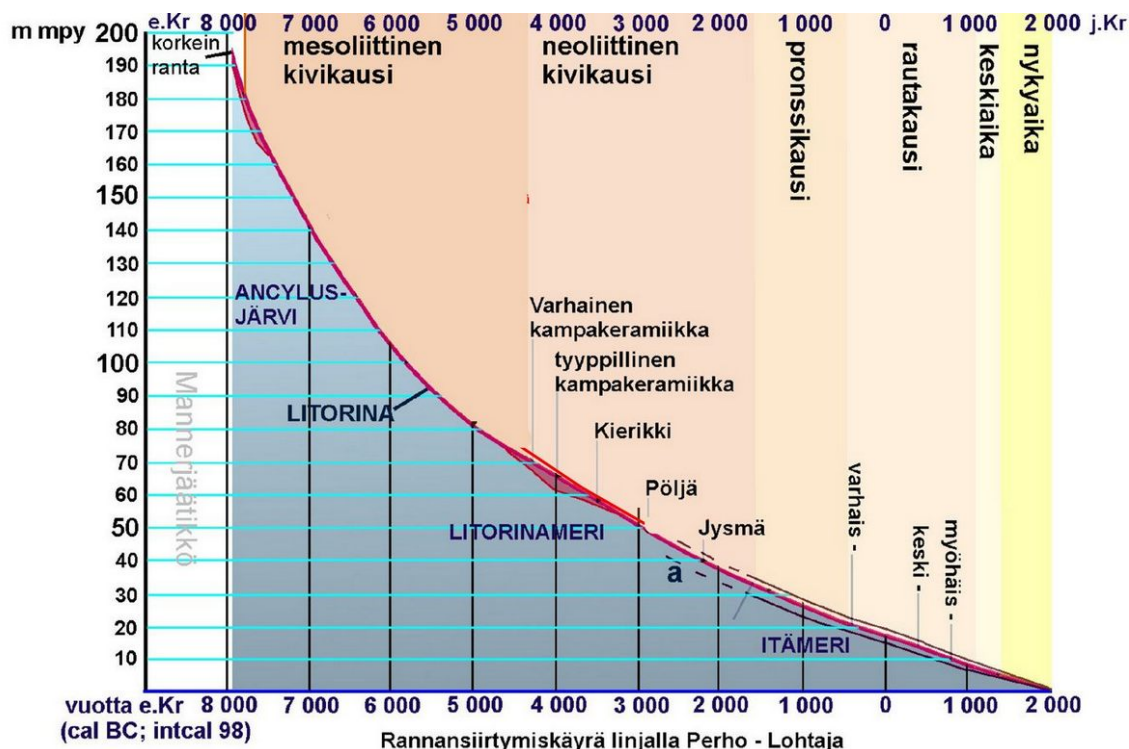
Kuva 15. Kivikka Kalliomaan lounaisrinteellä, luoteeseen.

4. Alueen maankäytön historiaa

Esihistoriallinen aika

Mannerjäätikkö vetäytyi noin 9 600 – 9 400 vuotta sitten seudulta. Alue oli alussa vielä Ancylusjärven ja sittemmin Litorinameren peittämä. Korkeimmat kankaat nousivat merestä noin 6 000 vuotta sitten, alue oli silloin ulkosaaristo; viimeiset alavat paikat vapautuivat merestä noin 4 200 vuotta sitten. Muinainen rantavyöhyke kattoi ajallisesti kivikauden loppuvaihe. Rannansuuntaisilla leveillä soraharjanteilla syntyi viimeistään 5500 vuotta sitten laajoja asuinpaikkoja, jossa oli 5 - > 15 asumuspainanteita. Viimeisessä autuasjaksossa noin 4 800 vuotta sitten asuinpaikka rakennettiin rakkakivikkoon (Metelinharju).

Pronssikautisia ja rautakautisia varmoja löytöjä ei ole tiedossa.

Rannansiirtymiskäyrä Lohtajan harjulla, joka vastaa suunnilleen rannansiirtymisen Simojoella; H-P. Schulz 2014, modifioitu eri lähteiden mukaan.

Historiallinen aika

Simojoen rannoille syntyi 1500-luvulta lähtien maatalousasutusta, joka voimistui varsinkin 1800-luvun loppupuolella. Nykyään maatalousmaisema on valitseva maisemaelementti, suurin osa joen lähimetsistä on metsätalouskäytössä. Joen muinaisista lohijätköistä on jäljellä osia vain kahdesta padosta. Uitto- tai muita suisteita on säilynyt varsinkin joen alajuoksulla useita kymmeniä.

1840- pitäjänkartat alueilta ei ole säilyneet, lukuun ottamatta osa Hanskanperän seutua, jossa kartanosa ulottuu juuri sähkönsiirron linjaukselle asti. Maanmittauslaitoksen sivustolla on topografikartat vuodelta 1964 sekä peruskartat vuosilta 1982-83 > <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>. Merkkejä asutuksesta tuulivoimapuiston alueelta tai sen läheisyydestä ei löytynyt.

5. Tulokset

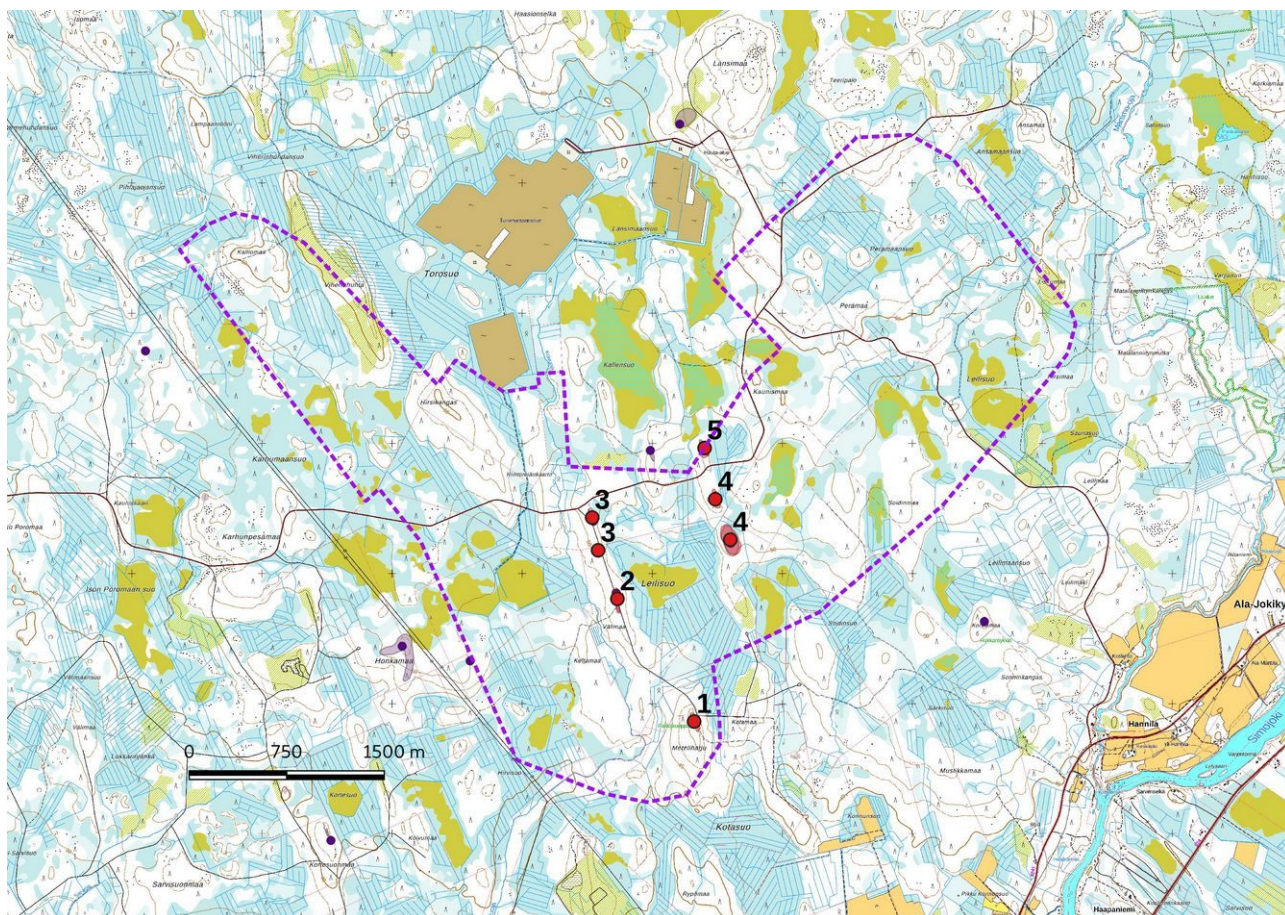
Inventoinnissa kartoitettiin viisi tunnettua muinaisjäännöskohdetta, joista löytyi myös uusia ja uudentyyppisiä alakohteita, varsinkin kohteesta 1 Meteliharju.

Hankkeen toteuttamisella ei olisi vaikutusta muinaisjäännöksiin.

Hans - Peter Schulz

Lestijärvellä, 16.9.2021

Hans-Peter Schulz

Kartta 6. Yleiskartta kohteet 1- 5 punaisena pisteenä, muut mj-rekisteriin merkityt kohteet violetina pisteenä. Suunnittelalueen raja violetina katkoviivana, sähkönsiirto sinisenä katkoviivana. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:00 000, 7/2021.

6. Kohdehakemisto

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm	status
1. Meteliharju	12	Asuinpaikat / painanteet, rakkakuopat	Kivikausi	13	MJ
2. Välimaa	15	Asuinpaikat / painanteet, kuopat	Kivikausi	5	MJ
3. Leilisu	16	Asuinpaikat / painanteet, kuopat	Kivikausi	9	MJ
4 .Leilisu koillinen	18	Asuinpaikat / painanteet, kuopat	Kivikausi	26	...MJ
5. Kallensuo 2	20	Asuinpaikat / painanteet, kuopat	Kivikausi	10	...MJ

Taulukko. Status: U uusi muinaisjäännöskohde/löytöpaikka, MJ tunnettu muinaisjäännöskohde, KP muu kulttuuriperintökohde, M muu havainto

7. Kohdekuvaukset

1. Meteliharju

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	751010013	TM35-lehtijako	S4411L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	2543 05
Tyyppi	Asuinpaikat, kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7290862 I: 413324
Tyypin tarkenne	Asumuspainanteet, rakkakuopat	N2000	Z 45 – 52 m
Ajoitus yleinen	Kivikautinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus
Ajoitustarkenne	Kivikauden loppuvaihe		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	Z. Castrén inventointi 1887 Juha Lauren inventointi 1991		

Kuvaus:

Mj-rekisterin kuvaus: (Rakkakuopat) Jokikylässä Simon asemalta n. 7,5 km ja Rajalan tilan päärakennuksesta n. 2,8 km luoteeseen ja Kotasuon pohjoispuolella olevan Meteliharju-nimisen kankaan korkeimmalla kohdalla rakassa.

Inventointi 2021: Soraharjanteen pohjoispäässä on kapea eteläpohjoissuuntainen kapea rakka-alue, jonka pituus on noin 150 m. Alueella on 2 kivikkoon tehtyä asumuspainannetta, kolme vallin ympäröimää kuoppaa (kehärykkiötä ?) ja 8 pienempää rakkakuoppaa.

Vastaavia asuinpaikkoja, jossa painanteet on kaivettu kivikkoon, ja joihin liittyy kehärykkiöitä ja kuoppia, tunnetaan synkronisilta rantavyöhykkeiltä Pohjois- ja varsinkin Keski-Pohjanmaalta.

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen , lähin voimalapaikka sijaitsee noin 400 m etäisyydellä; sm-merkintä, aluerajaus.

Alakohteet

koodi	tyyppi	mitat	x/ i	y/ p
1-1	iso kivikoon tehty painanne	14 m x 7,5 m	413333	7290874
1-2	kivikkoon tehty painanne	8 m x 6 m	413326	7290875
1-3	rakkakuoppa, valli	⊙ 4,5 m	413324	7290869
1-4	rakkakuoppa, valli	⊙ 4,0 m	413324	7290869
1-4	rakkakuoppa, valli	⊙ 4,5 m	413324	7290869
1-4	rakkakuoppa, valli	⊙ 3,5 m	413336	7290864
1-5	rakkakuoppa, valli	⊙ 4,0 m	413341	7290852
1-6	rakkakuoppa	⊙ < 2,5 m	413301	7290918
1-7	rakkakuoppa	⊙ < 2,5 m	413327	7290888
1-8	rakkakuoppa	⊙ < 2,5 m	413339	7290859
1-9	rakkakuoppa	⊙ < 2,5 m	413335	7290847
1-10	rakkakuoppa	⊙ < 2,5 m	413335	7290842
1-11	rakkakuoppa	⊙ < 2,5 m	413348	7290842
1-12	rakkakuoppa	⊙ 3,0 m	413342	7290833
1-13	rakkakuoppa	⊙ 2,5 m	413355	7290793

Alakohde 1-1, iso asumuspainanne kuvattu pohjoiseen.

Alakohde 1-2, asumuspaikanne kuvattu pohjoiseen...

Alakohde 1-3, kuoppa/kehäryökiö kuvattu etelään....

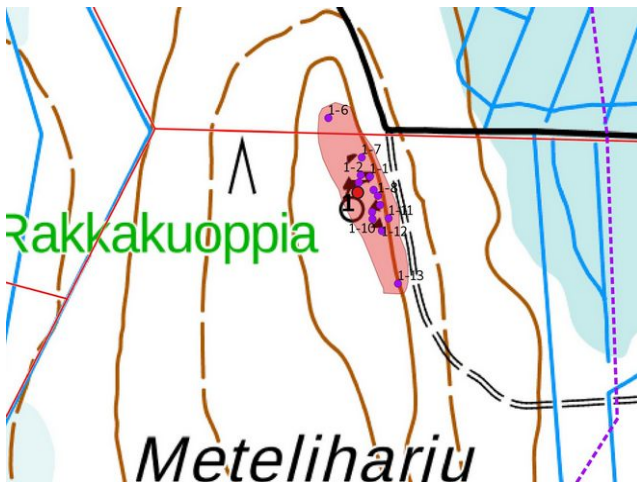
Alakohde 1-5, kuoppa/kehäryökiö kuvattu kaakkoonn.

Alakohde 1-7, kuoppa kuvattu etelään.

Alakohde 1-11, kuoppa kuvattu koilliseen,

Kohde 1; alakohteet violettina, rajausta vaaleanpunaisena, MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 9/2021.

2. Välimaa

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	751010013	TM35-lehtijako	S4411L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	2543 05
Tyyppi	Asuinpaikat, maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7291804 I: 412734
Tyyppin tarkenne	Asumuspainanteet, maakuopat	N2000	Z 48 – 51 m
Ajoitus yleinen	Kivikautinen / historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus
Ajoitustarkenne	Kivikauden loppuvaihe		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	J. Okkonen OY, tarkastus 2016		

Kuvaus:

Mj-rekisterin kuvaus: Pohjois-etelä -suuntaisen suoalueita jakavan matalan Välimaan harjanteella sijaitsee seitsemän asumuspainannetta sekä yksi pienempi kuoppajäännös. Harjannetta kulkee metsätie, jonka molemmilla puolilla painanteet sijaitsevat noin 150 m matkalla, lähinnä kahdessa ryhmässä.

Inventointi 2021: Alueelta havaittu vain 4 asumuspainannetta, pituus 5 – 8 m, ja yksi pienempi kuoppa. Lisäksi oli yksi uudempi kuoppa, jolla oli jyrkät seinämät ja josta ei havaittu huuhtoutumiskerrosta, mitat noin 3 x 3 x 0,9 m. Kyseessä voi olla uuden ajan kellarikuopasta.

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, lähin voimalapaikka sijaitsee noin 100 m etäisyydellä, kohde on kuitenkin otettava huomioon, jos metsätien reunalla kaivetaan kapalointiojia.; sm-merkintä, aluerajaus.

Alakohteet

koodi	tyyppi	x / i	y / p
2-459	asumuspainanne	412744	7291722
2-460	asumuspainanne	412745	7291709
2-461	kellari - uusi aika	412721	7291794
2-462	asumuspainanne	412744	7291843
2-463	asumuspainanne	412707	7291842
2-464	kuoppa	412708	7291833

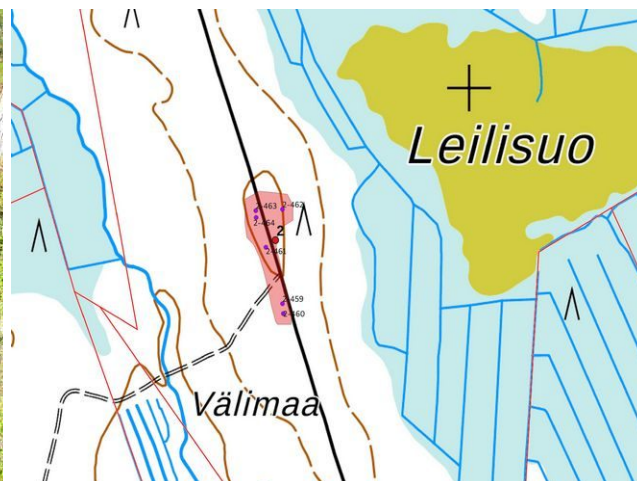
Alakohde 2-459, asumuspainanne kuvattu etelään.

Alakohde 1-463, asumuspainanne kuvattu etelään.

Alakohde 2-461, kuoppa kuvattu länteen.

Kohde 2; alakohteet violettina, rajausta vaaleanpunaisena, MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 9/2021.

3. Leilisuo

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000030576	TM35-lehtijako	S4411L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	2543 05
Tyyppi	Asuinpaikat, maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7292428 I: 412541 (pohjoinen) P: 7292177 I: 412586 (eteläinen)
Tyyppin tarkenne	Asumuspainanteet, maakuopat	N2000	Z 50 – 52 m
Ajoitus yleinen	Kivikautinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus
Ajoitustarkenne	Kivikauden loppuvaihe		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	J. Okkonen OY, tarkastus 2016		

Kuvaus:

Mj-rekisterin kuvaus: Kahdessa ryhmässä puolenkymmentä asumuspainanetta, joista osa yhteen liittyviä, sekä kolme pienempää kuoppajäännöstä. Ryhmien etäisyys on noin 200 m toisistaan etelä-pohjoissuunnassa. Ne ovat molemmin puolin metsätienlinjaa samalla Välimaan harjanteella, jossa noin 300 m etelämpänä sijaitsee Välimaan-nimellä painanneryhmä.

Inventointi 2021: Paikalla on kaski erillistä muinaisjäännösalueetta (etäisyys 180 m), jotka on jostain syystä merkitty mj-rekisteriin samaksi kohteeksi. Eteläisestä osasta on havaittu 2 asumuspainanetta (pituus 5 – 7 m) ja yksi kaksoispainanne, pituus 13 m, pohjoisesta osasta 5 asumuspainanetta joista 1 on kaksoispainanne sekä pienempi maakuoppa.

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, lähin voimalapaikka sijaitsee noin 400 m etäisyydellä, kohde on kuitenkin otettava huomioon, jos metsätien reunalla kaivetaan kapalointiojia.; sm-merkintä, aluerajaus.

Alakohteet

koodi	tyyppi	x / i	y / p
	eteläinen alue		
3-466	asumuspainanne	412594	7292152
3-467	asumuspainanne	412593	7292174
3-465	asumuspainanne, kaksoispainanne	412578	7292189
	pohjoinen alue		

3-468	asumuspainanne	412541	7292403
3-469	asumuspainanne	412534	7292417
3-470	asumuspainanne, kaksoispainanne	412532	7292432
3-472	asumuspainanne	412539	7292442
3-473	asumuspainanne, kaksoispainanne	412522	7292441
3-474	kuoppa	412531	7292440

Alakohde 3-465, kaksoisasumuspainanne kuvattu luoteeseen. Alakohde 3-469, asumuspainanne kuvattu etelään.

Alakohde 3-473, kaksoispainanne kuvattu luoteeseen.

Kohde 3; alakohteet violettina, rajausta vaaleanpunaisena, MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 9/2021.

4. Leilisuo koillinen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000031125	TM35-lehtijako	S4411L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	2543 05
Tyyppi	Asuinpaikat, maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7292569 I: 413487 (pohjoinen) P: 7292258 I: 413602(eteläinen)
Tyyppin tarkenne	Asumuspainanteet,maakuopat	N2000	Z 50 – 55 m
Ajoitus yleinen	Kivikautinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus
Ajoitustarkenne	Kivikauden loppuvaihe		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	J. Okkonen OY, tarkastus 2016		

Kuvaus:

Mj-rekisterin kuvaus: Kivikautinen asuinpaikka Leilisuon koillispuolella. Kahdella alueella on vuoden 2016 vaiheilla todettu kaikkiaan 26 asumuspainannetta sekä noin 20 niihin liittyvää kuoppajäännöstä. Eteläinen laajempi alue on runsaat 200 m etelästä pohjoiseen, tästä pohjoisempi pari-kolme painannetta ja rakennetta sisältävä alue edellisestä noin 200 m pohjoiseen.

Inventointi 2021: Paikalla on kaski erillistä muinaisjäännösalueetta (etäisyys 130 m), jotka on jostain syystä merkitty mj-rekisteriin samaksi kohteeksi. Pohjoisesta osasta on havaittu 3 asumuspainannetta (pituus 5 – 7 m) ja 4 kuoppaa; eteläisestä osasta 13 asumuspainannetta (pituus 5 – 12 m) sekä 6 kuoppaa. Eteläisessä osassa on tehty harvennushakkua koneella, osa painanteista on sen takia vaurioituneet, ja osa kohteista hakkuutähdeillä peitetty.

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, lähin voimalapaikka sijaitsee noin 300 m etäisyydellä; sm-merkintä, aluerajaus.

Alakohteet

koodi	tyyppi	x / i	y / p
pohjoinen alue			
4-432	asumuspainanne	413486	7292591
4-433	asumuspainanne	413485	7292580
4-434	asumuspainanne	413482	7292553
4-435	kuoppa	413478	7292546
4-436	kuoppa	413495	7292575
4-456	kuoppa	413508	7292515
4-457	kuoppa	413470	7292637
eteläinen alue			
4-437	asumuspainanne	413600	7292325
4-438	asumuspainanne	413587	7292321
4-439	asumuspainanne	413595	7292309
4-440	asumuspainanne	413605	7292304
4-441	asumuspainanne	413611	7292297
4-442	asumuspainanne	413619	7292287
4-443	asumuspainanne	413638	7292226
4-444	asumuspainanne	413635	7292202
4-445	asumuspainanne	413640	7292172
4-446	asumuspainanne	413630	7292157
4-447	asumuspainanne	413607	7292202
4-448	asumuspainanne	413570	7292348
4-449	asumuspainanne	413575	7292336
4-450	kuoppa	413569	7292359
4-451	kuoppa	413565	7292353
4-453	kuoppa	413547	7292307
4-452	kuoppa	413605	7292294
4-454	kuoppa	413580	7292235
4-455	kuoppa	413597	7292202

Alakohde 4-432, asumuspainanne kuvattu lounaaseen.

Alakohde 4-437, asumuspainanne kuvattu pohjoiseen.

Alakohde 4-444, asumuspainanne kuvattu luoteeseen.

Alakohde 4-446, asumuspainanne kuvattu itään.

Alakohde 4-438, kuoppa kuvattu etelään.

Kohde 4 ; alakohteet violetina, rajausta vaaleanpunaisena, MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 9/2021.

5. Kallensuo 2.

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000031127	TM35-lehtijako	S4411L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	2543 05
Tyyppi	Asuinpaikat, maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7292963 I: 413404
Tyyppin tarkenne	Asumuspainanteet, maakuopat	N2000	Z 55 – 57 m
Ajoitus yleinen	Kivikautinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus
Ajoitustarkenne	Kivikauden loppuvaihe		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	J. Okkonen OY, tarkastus 2016		

Kuvaus:

Mj-rekisterin kuvaus: Noin 500 m Kallensuon kaakkoispuolella sijaitseva parin asumuspainanteen ja muutaman kuopparakenteen muodostama asuinpaikka kahdella metsätalalla. Ne ovat metsätien pohjoispuolella sijaitsevan matalan harjanteen laella ja pohjoisosassa, noin 400 m Kallensuon eteläpuolella sijaitsevasta asumuspainannekohteesta itään. Mahdollisesti näiden välialueella on useampiakin painanteita, jotka heikosti erottuvat Lidar-laserkeilausaineistossa..

Inventointi 2021: Alueella on kartoitettu 3 asumuspainannetta (mitat noin 6-8 m x 5 m) sekä 7 pienempää kuoppaa. Asumuspainanteet sijaitsevat rivissä itäreunan heikohkolla terassilla, törmän alaosa on soistunut. Noin puolet muinaisjäännösalueesta – sen pohjoispuoli- sijaitsee hankealueen ulkopuolella.

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, lähin voimalapaikka sijaitsee noin 450 m etäisyydellä; sm-merkintä, aluerajaus.

Alakohteet

koodi	tyyppi	x / i	y / p
5-422	asumuspainanne	413415	7292939
5-423	asumuspainanne	413412	7292954
5424	asumuspainanne	413405	7292986
5-425	kuoppa	413400	7292899
5-426	kuoppa	413392	7292937
5-427	kuoppa	413392	7292946
5-428	kuoppa	413401	7292956
5-429	kuoppa	413383	7292989
5-430	kuoppa	413379	7292981
5-431	kuoppa	413397	7292993

Alakohde 5-423, asumuspainanne kuvattu koilliseen.

Alakohde 5-422, asumuspainanne kuvattu etelään.

Alakohde 5-426 kuoppa kuvattu kaakkoon..

Kohde 5; alakohteet violettina, rajausta vaaleanpunaisena, MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 9/2021.

8. Aineistoluettelo

Digitaalinen aineisto:

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, Simon pitäjänkartat,
<http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?new=1&haku=Haapavesi>

Geologian tutkimuskeskus, <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Vanha kartta, <https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/page/etusivu>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu, <https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Maanmittauslaitos, <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön palveluikkuna, muinaisjäännösrekisteri ja kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, Simo:

<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>

Kirjallisuus:

Hiltunen Mauno, Asutus ja väestö. Simon kirja. 1986.

Huhtala Helena, Elethin sitä ennenki. Alaniemen kylän vaiheista osana suomalaista yhteiskuntaa, asutuksen alusta 1920-luvulle. 2011.

Myllylä Ismo, Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet. Simon kirja. 1986.

Siipola Markku, Simon metsätalous. Simon kirja 1986.

Julkaisematon aineisto:

Schulz Hans-Peter, 2004, Rannansiirtymistaulukko.